

Asia: VN/33230/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta perusopetuslaissa tarkoitettun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta annetun asetuksen sekä perusopetusasetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

1. Kuinka hyvin tuntilisäykset esitetystä muodossa vastaavat luku- kirjoitus- ja laskutaidon tarpeeseen?

Nykyiset perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden oppiainekohtaiset opetukset tavoitteet ovat järkevä pitää ennallaan, eikä lisätä niitä. Oppiainekohtaisia tavoitteita voisi täsmentää siten, että ne kirjoitettaisiin suoremmin ohjeistavaan muotoon.

Vuoden 2020 alusta lisättiin 2 vuosiviikkotuntia A1-kielen opetusta vuosiluokille 1 ja 2. B1-kielen opetusta lisätään yhdellä vuosiviikkotunnilla 7. vuosiluokalle 1.8.2024 alkaen. Ehdotuksessa ratkaisun tutkimusperusteisia ja pedagogisia perusteluja olisi ollut hyvä avata enemmän sekä osoittaa, mihin tutkimuksiin ja arviointeihin ratkaisut perustuvat.

Saataisiinko muilla tukitoimilla (esim. perusopetukseen korvamerkitty raha, jakotunnit, erityisopetuksen tunnit) kuin pelkästään lisätunneilla parempaa tulosta. Lisäksi pelkällä opetustuntien lisäämisellä ei ratkaista oppitulosten laskun ongelmaa, vaan olisi kohdennettava toimet perusopetuksen nykyisiin ongelmakohtiin (mm. lisääntyvä tuen tarve, resurssileikkaukset).

2. Onko tuntilisäysten kohdentaminen eri vuosiluokille esitetystä muodossa tarkoituksen mukainen?

Paikallinen päättäminen tuntien tarkemmasta kohdentamisesta vuosiluokkakokonaisuuksien sisällä on tärkeää, jotta voidaan huomioida paikalliset haasteet ja mahdollisuudet.

Valtakunnallista tuntijakoa tulisi tarkastella kokonaisvaltaisesti ja sitä tulisi päivittää vastaamaan paremmin nykytilannetta esimerkiksi uskonnon osalta.

3. Muita huomioita esityksestä?

Opetus- ja kulttuuriministeriön esittämä muutos astuisi voimaan 1.8.2025 siten, että koulunsa aloittavien kohdalla peruskoulun kokonaistuntimäärä kasvaa yhteensä kolme vuosiviikkotuntia, 2.luokan aloittavilla kaksi vuosiviikkotuntia ja 3.luokan aloittavilla yhden vuosiviikkotunnin. Tällä hetkellä perusopetuksessa opiskelevat oppilaat suorittavat perusopetuksen loppuun tämänhetkisen kokonaistuntimäärän mukaisesti. Edellä mainituilla ikäluokilla kokonaistuntimäärä peruskoulun aikana muuttuu 1.8.2025. Miten tämä otetaan huomioon? Jos kaavaillaan siirtymäsäännöstä, kunnille tulee tiedottaa ja ohjeistaa tästä ajoissa. Valtion tulee kattaa tuntijakouudistuksen todelliset kustannukset kunnille täysimääräisesti. Erityisesti kunnille, joissa suurin osa oppilaista on koulukuljetuksessa, aiheutuu lisäkustannuksia.

Alaluokkien vuosiluokilla viikoittaiset tuntimäärät ovat olleet tähän asti pienempiä. Alimmilla vuosiluokilla on tarve lyhyemmille koulupäiville, jotta oppilaille jää aikaa palautumiseen, koulumatkoihin ja perheen yhteiseen aikaan sekä harrastuksiin. Lapsen tarpeiden kokonaisvaltainen huomioiminen koulupäivien pituuksia suunniteltaessa on tärkeää. Miten tunti- ja viikkosuhteutuvat perusopetusasetuksen 4§:n päivittäiseen tuntimäärään, joka on ensimmäisellä ja toisella luokalla viisi tuntia?

Voimassa olevat suomi toisena kielenä (S2) ei takaa oppilaille kielellisiä valmiuksia jatko-opintoihin. Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen esitetyt lisätunnit tai esimerkiksi erilliset valtionavustukset suomi tai ruotsi toisena kielenä -opetukseen eivät riitä tämän haasteen korjaamiseen. S2 -oppimäärän tavoitteita, sisältöjä ja toteuttamistapaa sekä asemaa olisi tarkasteltava omana kokonaisuutenaan. Valtakunnallisesti olisi ratkaistava miten saadaan kielitaitotaso vahvistumaan S2-oppimäärässä nopeammin, jotta olisi mahdollista saavuttaa osaamistason ero suhteessa S1 -oppimäärän oppijoihin. Samassa yhteydessä on tarpeen tarkastella, miten varmistetaan, että oppilaat siirtyvät S2 -oppimäärän opiskelusta S1-oppimäärän opiskeluun, kun kielitaito on riittävä. Olisi hyvä valtakunnallisesti myös tuoda tarjolle uusia keinoja, miten voidaan tarkoituksenmukaisella tavalla vahvistaa kesken perusopetuksen maahan saapuvien puutteellista opetuskielen taitoa.

Turtiainen Anu-Helena
Joensuun kaupunki/koulutuspalvelut - Koulutus- ja nuorisajohtaja Aatu
Mustonen